

Skildring av Stockholm

Återutgivning av text från 1883

En gratis publikation från
e-boksbiblioteket.se

Skildring av Stockholm

– Återutgivning

av text från 1883

av Carl Georg Starbäck

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-359-3

Copyright © 2017 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil.
Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksbiblioteket.se

Förord

I den här e-boken får du en historisk skildring av staden Stockholm från år 1883.

Du får bland annat läsa om Stockholms slott men framför allt så får du intressanta anekdoter om några spännande kungar.

Märkligt nog skildras den svenska naturen som om författaren åkt i ett flygplan – trots att det ännu inte var uppfunnet. Det var troligen härifrån som Selma Lagerlöf fick idén att låta Nils Holgersson skildra landet genom att flyga på en gås.

Den här e-boken publicerades på sajten e-boksbiblioteket.se i januari 2017.

Texten publicerades ursprungligen år 1883 i boken ”Små berättelser om märkeliga orter i Sverige – Liten geografisk läsebok för barn och ungdom” med rubriken ”Stockholm”. Författare till texten är Carl Georg Starbäck (1828–1885).

I slutet av 1800-talet var historikern Carl Georg Starbäck en av landets mest kända författare. Han skrev framför allt populära böcker om historia men också romaner. Man kan säga att Starbäck var sin tids Herman Lindqvist eller Jan Guillou.

Inledning: Sverige – från ovan

1 Om vi besluta oss för att företaga en resa genom vårt fädernesland för att se och lära känna något litet af dess natur och folk samt folkets seder och bruk inom olika landskap, så blir första frågan, huru vi bäst skola ställa till det så att vi på en gång kunna få en öfversigt öfver det hela och vinna kännedom om de märkeligaste enskildheterna. Jernvägarne och ångbåtarne äro förträffliga fortskaffningsmedel, men hafva det emot sig, att vi dels icke skulle kunna komma till många orter, dit vi nödvändig vilja, dels föra de oss antingen för fort eller ock blott utefter stränderna af det landskap, hvari vi för tillfället befinna oss. Att i våra tider färdas med häst och vagn eller till fots, skulle åter gå alldeles för långsamt, och alla dessa sätt att färdas skulle dessutom göra det alldeles omöjligt för oss att få en god öfversigt öfver det hela, något som för oss är af stor vigt.

Kunde vi därför skaffa oss en farkost, som vore så inrättad att den förde oss högt upp i rymden, men åter, när vi ville, sänkte sig ned med oss till den ort, som vi närmare ville lära känna, då vore våra önskningar uppfyllda. Om vi kunde komma så högt upp, att vi kunde se hela vårt land utbreda sig under oss liksom en vanlig karta, öfver hvilken vi efter behag foro fram och åter, då behöfde vi blott uppställa

för oss något rättesnöre att följa vid de besök, som vi här och der skulle göra, och så begifva oss på väg.

Ett sådant fortskaffningsmedel finnes emellertid på sätt och vis, ehuru man ännu icke hunnit få det så fullkomligt, att det uppfyller alla de anspråk, som man måste hafva på ett sådant. Det är luftballongen. Vi kunde ju antaga, att en sådan funnes, åt hvilken vi vågade anförtro oss!

Nå väl, stigen på och följ mig. I verkligheten kan man väl icke i luftballong stiga så högt, eller vår synförmåga sträcka sig så långt, att vi skulle kunna se hela vårt fosterland utbreddt för oss, som på en karta, men vi kunna ju antaga äfven detta.

2 Medan vi nu befinna oss uppe i höjden, skola vi först taga en öfverblick af landets utseende. Vi se då, huru genom hela den halfö, som bildar *Sverige* och *Norge*, löper en bergsrygg, ifrån hvilken landet sluttar åt ömse sidor. Det är *Kölen* eller *Seveberget*. Flera bergar synas utgå från denna bergsrygg både inåt Sverige och Norge, men de senare gå ända ut till hafvet och åtskilja från hvarandra de många hafs-fjordarne, hvari Norges kust är sönderskuren; åt svenska sidan sänka sig deremot de glesa tvärryggarne allt mer, ju närmare de komma kusten, och utplattas slutligen alldeles samt försvinna.

Sådana fjordar, som i Norge, finnas icke på den svenska kusten, men deremot visar sig här utefter hela halföns längd ett lågland, hvars bördiga ängar och åkerfält tilltaga, ju längre man kommer söderut. På ett ställe, der vi se de stora sjöarna *Wenern*, *Wettern*, *Hjelmaren* och *Mälaren*, går detta lågland från *Östersjön* till *Skagerrack*, liksom ett bälte från landets ena kust till den andra. Skulle vi tänka oss, att hafvet

steg omkring 300 fot öfver sin nuvarande yta, så skulle det fylla hela detta låglandsbälte, och Sverige skulle då skilja sig i tvenne öar, hvilka bildades af den nämnda höglandstrakten och en annan, som ligger söder om detta låglandsbälte. Söder om detta lågland höjer sig nämligen det småländska höglandet, sluttande åt alla sidor. I en längst försvunnen tid har verkligen vattnet stått så högt, att detta lågland varit ett sund, som sammanbundit *Nordsjön* och *Östersjön*. Det hafva lärde män räknat ut.

Men stora och breda floder forssa inom höglanden i dalarnes djup och nedflyta till låglandet, och upp emot nordnen se vi bergens toppar glänsa hvita. Det är snön, som ligger der och som aldrig smälter, fast solen skiner aldrig så varm. Det är nämligen förhållandet, att ju högre man kommer upp öfver jorden, desto mer tilltager kölden, och på en viss höjd är den så stark, att snön aldrig smälter. Sådana fjäll finnas många utefter Kölen och in i Norge, men på den svenska sidan äro de färre. *Sulitelma* är ett sådant berg, som ligger på Kölen i nordligaste delen av riket. Något längre söderut midtför *Storsjön* i *Jemtland* se vi ett annat, som heter *Syltoppen*, och ännu sydligare mellan *Dalarnes* nordligaste spets och *Fämundsjön* i Norge ligger *Svuckufjäll*. Söder om detta berg finner man intet, som höjer sig ofvan snögränsen, förr än man kommer till *Alperna* i södra Europa.

Skildring av Stockholm år 1883

Den här texten publicerades ursprungligen år 1883 i boken "Små berättelser om märkeliga orter i Sverige – Liten geografisk läsebok för barn och ungdom" med rubriken "Stockholm". Författare till texten är Carl Georg Starbäck (1828–1885).

Denna vårt lands hufvudstad är i afseende på sitt läge en bland de skönaste i världen. Blott två hufvudstäder, nämligen Neapel i södra Italien och Konstantinopel i Turkiet, kunna i detta afseende mäta sig med Stockholm. Den är anlagd på öarne vid Mälarens utlopp i Östersjön, som här framför Upland och Södermanland bildar en vidsträckt s. k. skärgård, d. v. s. en mängd fjärdar omgivna af otaliga öar. Man kunde kalla Mälaren en fortsättning af denna skärgård, och fordom gjorde visserligen denna sjö med sina många vikar och holmar mera skäl för detta namn än nu.

Vilja vi förskaffa oss en god öfversigt öfver Stockholm, så böra vi taga plats på den högsta punkten inom staden, nämligen *Mosebacke*, der vi på samma gång kunna lättast i tankarne öfverblicka dess historia. Här är numera ett prydligt torg, omgifvet af storartade byggnader,

bland hvilka det så kallade *Södra teaterhuset* från sitt med balustrader omgifna tak erbjuder den mest vidsträckta utsigt åt alla håll öfver hela Stockholm. En solljus sommarmorgon är anblicken härifrån hänförande. Natur och konst erbjuda här en oefterhärmlig tafla af den rikaste omvexling. Inom kransen af höga berg och furuskogar ligga Stockholms alla stadsdelar; — *Kungsholmen* längst i vester, *Norrmalm* öster derom och *Ladugårdslandet* östligast samt derutanför *Ladugårdsgärdet*, det stora exercisfältet, och så Djurgårdens lummiga lundar, der en täck sommarboning här och der tittar fram mellan den rika grönskan; framför *Ladugårdslandet* ligga i rad efter hvarandra *Blasiiholmen*, *Skeppsholmen* och *Kastellholmen*, och ännu närmare, men till venster om dessa holmar, se vid den holmen, der staden ursprungligen anlades och som ännu bär namnet: *staden*, samt vester om denna *Riddarholmen*; alldeles under fötterna utbreder sig den södra stadsdelen eller *Södermalm*.

Utom de många kyrkorna med sina tornspiror, som ligga der så stilla och högtidligt midt ibland de otaliga byggnaderna af alla slag, sträfvande mot himlen liksom offerlågor midt ur verdens himmel, fästes blicken företrädesvis af den storartade byggnad, som är Sveriges konungaborg — *Stockholms slott*.

Liksom Stockholm i allmänhet genom sitt läge är en af de märkligaste städer i verden, så är Stockholms slott en bland de herrligaste byggnader, som någonsin blifvit uppförda. Men det är icke genom vallar och grafvar, stolta murar och höga torn, som detta slott utmärker sig, utan snarare genom frånvaron af allt detta. Det är genom sin enkla storhet, som denna konungaborg tilltalar människosinnet och väcker känslor af vördnad. På afstånd betraktadt ser detta slott icke så högt ut, emedan det är så långt utsträckt, men ställer man sig vid

foten af detsamma, finner man lätt, att det är så högt som ett kyrktorn. Från hvilket håll man än må nalkas Stockholm, ser man slottets stora fönsterrader och långa murar utbreda sig framför skyn öfver stadens midt. De, som rest mycket och sett sig omkring i verden, vilja påstå, att intrycket vid åskådningen häraf liknar det af den stora *Peterskyrkan* i *Rom* eller till och med hvad man erfar, då man från *Nilfloden* i *Egypten* skådar de längsät synranden utsträckta praktbyggnaderna i det forna *Thebe*.

Slottet bildar en aflång fyrkant, som åt öster och vester är förlängd med fyra lägre flyglar. Mellan de båda på östra sidan utspringande flyglarne är en terrass med träd och blommor, som kallas *Logården* och som begränsas åt utsidan af ett marmorräcke, hvarpå en lång rad af porslinsvaser med praktblommor prunkar. Fyrkanten omsluter en borggård, hvilken är stor som ett stort torg, och på norra sidan leder upp till slottsporten en s. k. romersk trappa, hvarmed menas en sluttning utan trappsteg. Denna trappa, som kallas *Lejonbacken* af ett par stora bronzlejon, hvilka stå på fotställningar af granit ungefär på trappans midt, sträcker sig längs med slottets framsida.

När man inträder i porthvalfvet på slottets södra sida, befinner man sig i ett ofantligt trapprum, som intager hela afståndet mellan yttermuren och den inre, som vetter åt borggården. Högst uppe i slottstaket slutar detta trapprum med ett kupolformigt hvalf. Midt igenom löper en körbana från borggården ut till den s. k. *slottsbacken*, och på ömse sidor om denna körbana leda tvenne dubbeltrappor upp till första våningen. Den östra af dessa trappor leder till *slottskapellet*, den vestra till rikssalen, hvilka båda genomgå slottets tvenne öfvervåningar åt denna sida. Kyrkan är praktfull och glänser från golf till tak af polerad marmor och guld.

Rikssalen, som är både längre och bredare än slottsskyrkan, är den största och praktfullaste sal i Sverige. Det är här, som konungen högtidligt öppnar och avslutar riksdagarne, och då står på ett några trappsteg upphöjdt golf vid salens vestra ända konungens thron af gediget silfver. På sidorna om denna stå konungarne *Gustaf II Adolfs* och *Carl Johans* marmorbilder. Den stora salen har äfven begagnats vid kröningsbaler och andra mer sällsynta hoffester. Öfverallt i detta slott, så väl i afseende på det inre som det yttre, råder den skönaste matta, öfverallt idel skönhet, utan att någorstädes prydnaderna slå öfver i prål. Man finner allt storartadt och rikt, men intet som utpekar denna storhet och rikedom, framför allt ingenstädes någon grannlätsjagt.

Och den byggmästare, som uttänkt allt detta, var snillet *Nicode-mus Tessin*, ehuru han sjelf icke hann utföra alltsammans, utan måste öfverlemna fullbordandet åt sin son, den lysande grefve *Carl Gustaf Tessin*. Denna slottsbyggnad påbörjades i konung *Carl XI:s* tid, men först inträffade en eldsvåda och sedan kommo de många och långa krigen under *Carl XII*, hvilka uppslukade alla tillgångar, så att först i December 1754 kunde hofvet inflytta i det nybygda slottet.

Detta slott står på samma ställe, som det gamla slottet stod, det slott, der *Gustaf Wasa* och hans söner och sonsöner bodde som konungar. Men detta gamla slott hade ett helt annat utseende, än det af *Tessin* uppförda. Det bildade en aflång fyrkant med tvenne borggårdar, och de höga byggnaderna voro försedda med hörntorn och sidotorn. Nära midten reste sig ett högt torn, som kallades "*Tre kronor*" och ännu längre tillbaka under medeltiden, "*Kärnan*". Hela slottet var till större delen omgifvet af höga ringmurar och en vattengraf, hvare fartyg kunde inlöpa. Öfver denna graf ledde på vestra sidan en

stenbro till en stor inkörsport, hvilken omgafs med runda torn. När man kommit igenom denna port, gick man öfver en liten förgård och så genom ett långt porthvalf i sned riktning, hvarefter man utträdde på en stor borggård, som låg norr om tornet "Tre kronor". Vestra sidan af denna borggård utgjordes af en lång tre våningar hög byggnad, i hvilken de kungliga rummen voro belägna. På östra sidan af denna borggård ledde en port till en mindre borggård.

Detta slott, sådant det var på *Gustaf Adolfs* och *Christinas* tid, hade tillkommit genom tillbyggnader på olika tider. Låta vi dessa bortfalla, kvarstår slottet, sådant det ursprungligen uppfördes af *Birger Jarl*. Det höga tornet "Kärnan" och deromkring de nödvändigaste byggnaderna, ringmuren med sin graf och vindbrygga, sådant var det slott, som den gamle jarlen uppbyggde för att "sätta ett lås för Mälaren mot Esternas grymma härjningar".

På *Birger Jarls* tid var redan en och annan af dessa holmar bebyggd, men han insåg ortens vigt både för handeln och för de vid Mälaren belägna städernas trygghet och företog sig därför att starkt befästa detta utlopp. Den nuvarande *Helgeandsholmen* anses vara den tidigast bebyggda. Det säges att innevånarne i det af Esternas uppbrända *Sigtuna* lagt sina dyrbarheter i en urholkad stock och att denna stannat vid en af dessa holmar, som deraf fått namnet "Stockholmen". Straxt söder om *Helgeandsholmen* på den större holmen mellan *Norr-* och *Söderström* voro äfven en mängd hus uppförda, och denna var det, som jarlen började befästa. I norra och södra änden af ön — vid de nuvarande *Mynt-* och *Jern-torgen* — uppförde han tvenne torn och sammanband dessa med långa murar. Ännu i dag bibehålla *Öster-* och *Westerlånggatorna* samma riktning, som de fingo genom dessa murar.

Staden hade ett så förträffligt läge för handeln, att den inom kort

växte och blef mycket ansenlig, och en mängd hus började uppföras äfven utom murarne samt på de båda malmarne, och på *Kedjeskär* eller den nuvarande *Riddarholmen*, hvarest ännu kvarstår ett torn, som skall vara en kvarleva från Stockholms äldsta befästning.

Ännu längre tillbaka i tiden, före den väldige jarlens tid och medan ännu Sigtuna stod i all sin glans, är detta inlopp till Mälaren bekant genom händelser, af hvilka våra sagor bibehålla minnet. Här skall konung *Agne Skjalfarbone* lagt till när han återkom från sitt härnadståg till Finland och förde med sig den stridsfallne konungens dotter *Skjalf*, och här ville han fira sitt bröllop med henne. Men hon, som endast tänkte på hämnd för sin faders död, förmådde konungen att först dricka graföl eller hennes fader, och till den ändan inbjödos hit många höfdingar och stormän från den kringliggande trakten. Under gästabudet sade *Skjalf* till konungen, att han skulle väl bevara den guldkedja, som han bar om halsen och som var en klenod i hans släkt. *Agne* gjorde så och knöt väl till kedjan om halsen. Men knappt hade han och hans män somnat om qvällen, förr än *Skjalf* med sitt folk band ett tåg i guldkedjan och upphängde *Agne* i det träd, hvarunder hans tält var upprest, hvarpå hon flydde till Finland igen.

I dessa gamla tider skall den holmen, som *Birger jarl* sedermera befästade, varit förenad med *Södermalm* genom ett smalt näs, som bildades af den sandås, hvilken gick längs efter holmen och äfven fortsattes norrut samt efter *Folkungatiden* förekommer under namn af *Brunkeberget*. Huru det tillgick, att denna ås vid holmens södra ända blef genomstucken och huru *Söderström* uppkom, derom berättar en annan saga från konung *Olof Skötkonungs* tid sålunda:

En norsk konungason, som hette *Olof* och sedan såsom konung öfver Norge fick tillnamnet den helige, kom en gång på sina viking-

atåg till Sverige, besegrade kämpan *Sote* i Sotaskär och seglade in i Mälaren samt förstörde Sigtuna. Olof Skötkonung ville bestraffa den djerfve vikingen och lät med stora pålar och jernkedjor tillstänga Mälarens utlopp. Då skall den norske Olof på en natt hafva genomgräft näset vid Stocksund och undkommit, och Mälaren fått ett nytt utlopp, som till skillnad från det norra blifvit kalladt *Söderström*.

Viktiga ord och personer

Birger Jarl.

[ca 1210–1266] Svensk jarl från 1248 till sin död 1266. Birger var den förste kunglige inom folkungaätten och ska också ha grundat staden Stockholm år 1252. Ligger begravd i Varnhems klosterkyrka. Kallas ibland även Birger af Bjälbo.

Folkungatiden.

Tidsperiod i svensk historia som omfattar åren 1250–1389. Har fått sitt namn efter de många stormän som under 1200-talet gjorde uppror mot kungamakten. Folkungarna fanns framför allt i Uppland och de kämpade mot kungarnas försök att centralisera makten. Upproret slogs slutgiltigt ner på 1280-talet.

Gustaf Wasa.

[1496–1560] Svensk kung från 1523 till sin död 1560. Gustav Vasa är en av de mest inflytelserika kungarna i svensk historia. Gustav införde arvsmonarkin i Sverige och reformerade kyrkan. Många menar att Vasa skapade den moderna svenska nationalstaten.

Gustaf II Adolf.

[1594–1632] Svensk kung från 1611 till sin död 1632. Grundlade det svenska stormaktsväldet genom en serie erövringskrig. Betraktas av många som en av världshistoriens främsta fältherrar. Dödades under slaget vid Lützen den 6 november 1632.

Carl XI.

[1655–1697] Blev svensk kung vid 5 års ålder 1660 under namnet Karl XI, men tog inte tronen i besittning förrän 1672. Gjorde omfattande insatser för att återupprätta svenska armén och flottan. Tog också initiativet till en centralisering av den svenska staten. Var också ansvarig för den försvenskning som genomfördes i de tidigare danska delarna av riket.

Carl XII.

[1682–1718] Svensk kung från 1697 tills sin död år 1718. Tillbringade större delen av sin regeringstid i strid. Är kanske mest känd för det svenska nederlaget i slaget vid Poltava. Dödades av en norsk kula under belägringen av Fredrikstens fästning år 1718. Efter Karl XII:s död tappade Sverige sin roll som stormakt.

Carl Johan.

[1763–1844] Fransk marskalk och kung av Sverige och Norge från 1818 till sin död 1844. Under hans tid vid makten genomfördes stora reformer bland annat inom bankväsendet, rösträtten och skolväsendet. Hans namn skrivs i dag Karl XIV Johan.

Drottning Christina.

[1629–1689] Svensk drottning mellan 1632 och 1654. Avsade sig tronen 1654 för att kunna bli katolik och för att slippa gifta sig. Levde de sista åren i Rom.

Olof den helige.

[995–1030] Kung av Norge som kristnade landet med hårdhän-
ta metoder. Stupade under slaget vid Stiklestad 1030 och blev
snabbt ett av Nordens mest populära helgon.

Olof Skötkonung.

[ca 980–1022] Svensk kung som regerade mellan 995 och 1022.
Var den förste svenske kungen som antog den kristna läran och
som lät döpa sig.

Starbäck, Carl Georg.

[1828–1885] Svensk historiker, lärare och författare. Var en av
sin tids mest kända populärhistoriker och kan beskrivas som
1800-talets version av Herman Lindqvist. Han är mest känd för
det stora verket ”Berättelser ur den svenska historien” som kom
ut i 11 delar mellan 1860-1875.

Tessin, Carl Gustaf.

[1695–1770] Svensk riddare, greve, politiker och diplomat. An-
svarade för bygget av Stockholms slott. Är mest känd för sin
stora konstsamling som i dag går att se på Nationalmuseet.

Tessin d.y., Nicodemus.

[1654–1728] Svensk greve och arkitekt. Var under sin karri-
är bland annat hovmarskalk, kansler vid Lunds universitet och
kammarherre. Ansvarig för ombyggnaden av Slottet Tre Kronor
samt byggde Stockholms slott, Södra Stadshuset, Sturefors slott
och Ulrika Eleonora kyrka i Söderhamn.

Fler böcker: E-boksforlaget.se

Om du gillar e-böcker om historia så kommer du att gilla utbudet hos E-boksforlaget.se

Det här förlaget är specialiserat på utgivning av äldre texter om arkeologi, resor och biografier.

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

Här är några exempel på titlar:

Klassiska deckare

- "Sherlock Holmes: »Gloria Scott»"
- "Sherlock Holmes: Beryllkronan"
- "Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
- "Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
- "Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
- "Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
- "Sherlock Holmes: Blodbokarna."
- "Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet."
- "Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"

- "Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
- "Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
- "Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
- "Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulle patienten"
- "Sherlock Holmes: Börsmäklarens biträde"
- "Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"
- "Sherlock Holmes: Krymplingen"
- "Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"
- "Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"
- "Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"

Arkeologi

- "Solgudens yxa och Tors hammare"

- (1899)
- "Hällristningarnas ålder" (1869)
- "Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)
- "Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
- "Forntidens perioder" (1892)
- "Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
- "Bohusläns bygdeborgar" (1909)
- "Bohuslänska hällristningar" (1879)
- "Fynden i Troja" (1878)
- "Förbindelse mellan Skandinavien och vestra Europa före Kristi födelse" (1889)
- "Svear och götar under folkvandringstiden" (1905)
- "Husaby kyrka" (1899)
- "Hällristningarna i Järrestad" (1881)
- "Nordens fartyg från hednatiden" (1872)
- "Anmärkningar rörande figurteckningar från forntiden" (1842)
- "Grafkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)
- "Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)
- "Skånska fornminnen" (1853)
- "Ölands fornminnen" (1874)
- "Tors hammare" (1872)
- "Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)
- "Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)
- "Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"

Djur & natur

- "Svenska djur i folktron" (1898)

- "Skäggets historia" (1893)
- "Kattens kulturhistoria" (1882)
- "Djurens sömn" (1889)
- "Katten i forntida Egypten" (1889)
- "Ett dygn på månen år 1870"
- "Orkidéernas historia" (1894)
- "Blomsterspråket" (1888)
- "Sveriges hundraser" (1880)
- "Guide till biskötsel" (1885)

Kulturhistoria

- "Midvinterns solfest" (1894)
- "Julen på 1870-talet – Skildringar och illustrationer i svenska tidskrifter"
- "Om julens härkomst" (1899)
- "Julen i Skåne på 1820-talet"
- "Nyaste och tillförlitligaste Drömboken" (1918)
- "1870-talets bästa tips för frisyr och utseende"
- "Lyxens historia" (1870)
- "Gaffelns historia" (1889)
- "Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)
- "Vårt solsystem" (1878)

Resor

- "Ett besök i Venedig år 1878"
- "Strandgatan i Visby år 1879"
- "Resa på Dalslands kanal år 1877"
- "Nyköpings slott" (1877)
- "Ett besök i Marstrand år 1882"
- "Min resa i Blekinge och Kalmar år 1854"
- "Resor med luftballong år 1873"

- "Runlejonet i Venedig" (1871)
- "En utflykt på Mälaren år 1871"
- "Skildring af Vestergötland år 1882"
- "Kalmar slotts historia" (1880)
- "Ett besök i Södertälje år 1881"
- "En färd på Donau år 1882"
- "Ringmuren i Visby" (1874)
- "Fredrikstens fästning och Karl XII" (1879)
- "Petras helgedomar" (1921)
- "Ett besök i Boxholm år 1885"
- "Skildring av Riseberga klosterruiner" (1874)
- "Borgholms slottsruin" (1878)
- "Rundtur i södra Frankrike år 1880"
- "Ett besök på Djurgården sommaren 1868"
- "Sigtunas tidiga historia" (1872)
- "Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
- "Norrköpings historia" (1871)
- "Ett besök i Waxholm år 1870"
- "Vadstena slott" (1875)
- "Skildring av Island" (1870)
- "Besök på Gripsholms slott år 1895"
- "Ett besök i Rom år 1870"
- "Besök på Helgoland år 1874"
- "Guide till Uppsala år 1875"
- "Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby" (1877)
- "Gripsholms slott" (1877)
- "Ett besök i Strängnäs år 1874"
- "Ett besök i Visby år 1906"
- "Bohus fästning" (1869)
- "En resa på Rhen år 1866"
- "Ett besök i Ystad år 1872"

Svensk geografi

- "Märkliga orter i Sverige" (1883)
- "Skildring av Värmland år 1882"
- "Skildring av Dalälven år 1876"
- "Skildring av Ångermanland 1882"
- "Skildring av Bohuslän år 1882"
- "Skildring av Dalsland år 1882"
- "Skildring av Närke år 1882"
- "Skildring av Öland år 1882"
- "Skildring av Stockholm år 1882"
- "Skildring av Västmanland år 1882"
- "Skildring av Härjedalen år 1882"
- "Skildring av Gästrikland år 1882"
- "Skildring av Jämtland år 1882"
- "Skildring av Göteborg år 1882"
- "Skildring av Halland år 1882"
- "Skildring av Blekinge år 1882"
- "Skildring av Gotland år 1882"
- "Skildring av Södermanland år 1882"
- "Skildring av Östergötland år 1882"

Vikingar

- "Vikingatidens Lund och Birka" (1909)
- "Jomsvikingarnas saga" (1888)
- "Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
- "Hervars och Hedreks saga" (1888)
- "Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)
- "Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)
- "Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)